

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

1923-рэ ильэсм
гээтхалэм
кыщегъэжьаау кыыдэклы

№ 148 (21161)

2016-рэ ильэс

ШЭМБЭТ
ШЫШХҮЭИУМ и 6

Голос
адыга Адыгэ

Кынхатыутыгъэхэр ыкы
нэмэгдэх кынхархэр
тисайт ижүүлбэрээтийн
WWW.ADYGOVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээзет

Гъэхъэгъэшхо ашыгъ

Адыгэ Республикэм имэкъумэш хъызмет шылаажъэхэрэм тыгъуасэ, шышхүэиум и 5-м, лэжыгъэм и Мафэ игъэклотыгъэу ха гъэунэфыкыгъ.

Аш фэльэхыгъэ мэфэкл зэхахьэм хэлэжьаагъэх АР-м и Лышихъэу Тхъакуушина Аслан, Урысые Федерацием мэкъумэштымкэ иминистрэ игуудзэу Евгений Громыкэр, АР-м и Премьер-министрэ Кынчыл Мурат, республикэм и Къэралыгъ Совет — Хасэм идепутатхэр, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, муниципаль нэ гъэпсыкэ зиэ къэлэ ыкы район администрациихэм япашхэр, лэжыгъэм иухыжын чанзу хэлэжьаагъэхэр, нэмэгдхэри.

Мэфэкл зэхахьэр рамыгъа жьеэзэ, Адыгэим имэкъумэш хъызметшаплэхэм, гъомылэпхээ

хъэшыным пыль предприятие хэм къагъэкыихэрэм ыкы кынхагъэхэрэм якъэгъэлэгъон филармонием иапэрэ этаж щыгыагъ. Зипродукции къезыщэлэгъэхэм АР-м и Лышихъэ, Урысые Федерацием мэкъумэштымкэ иминистрэ игуудзэя яклонлагъэх, гүшүэгъу афхуу тъэх. Адыгэим къыщыдагъэкыгъэ гъомылэпхээ зэфешхъафэу къапагъохыгъэхэм ахэлэгъэх. Мыш фэдэ гъомылэпхээ дахэ къызэрэдагъэкырэмкэ осэ ин къафашыгъ.

— Адыгэим имэкъумэш хъызмет хэхъоногъэу ышыхэрээр нэрэлзэгъу. Мыгъэ республикэм ичыгулэжхэм гъэ-

хъэгъэшхо ашыгъ. Аужырэ ильэс 30-м къыклоц аларэу тохиониллионныкъом ехъурэ лэжыгъэ къахыжыгъ. Лэжыгъэу къирахыгъэмкэ Адыгэим ятлонэрэ чылдэр ыыигъ, Краснодар краир ары нылэл ытэ итыр. Аужырэ агрономический технологиехэр хъызметшаплэхэм зэрэгэлэфедэрэр гъуашэрэл. Адыгэим тапэкли хэхъоногъэхэр ышынхэмкэ амалышуухэр 13-элтийн, — къиуагъ Евгений Громыкэм.

Республикэм ичыгулэжхэм лэшэу зэрэфэрээр Тхъакуушина Аслан къиуагъ. Ильэс чынагъэ хуугъэу къахыжырэ лэжыгъэхэм хэхъо. Гухэль гъэнэфагъэ зиэ къэралыгъо программэ шылэхэм яшыагъэ-

кэ хъызметшаплэхэм хэхъоногъэхэр зэрэшыхэрэр, ыпеклэ зэрэлтынгүйгээрээр АР-м и Лышихъэ къыхигъэшыгъ. Непэрэ мафэм ехъулэу амылэжырэ чыгуу республикэм илтын жээп пломи хүщт.

Мэфэкл зэхахьэр зырагъажьэм пэублэ псальэ аш къыншишызэ, мэкъумэш хъызметын шылажъэхэрэм АР-м и Лышихъэ къафэгушуагъ. Ахэр къиныгъуабэм ахэтигъэх нахьмышэми, гъэхэгъэшхо зэрэшыгъэр, ильэс къэс къирахыре лэжыгъэхэм зэрэхахьорэр къыхигъэшыгъ ыкы ашкэ зэрэфэрээр къариуагъ, тапэкли аш фэдэу ыпеклэ лыыкотэнхэу къафэлэгъуагъ.

— Хабээ зэрэхъуагъэу, ильэс

къэс шышхъэуум ыкы эзгэлээсээгээ ыамызэу юныгъом чанэу хэлэжьаагъэхэр тэгъашлох. Шуулофшэн хэшкылышо зэрэфышуилем, шыгуу етыгъэу шууээрэлжьэхэрэм яшыагъэкэ гъэхэгъэшхохэр шуушыгъэх.

Ипеклэ аш фэдэ зыки къынхэмийгъэу бжыхэсэ тохиониллионныкъом ехъу къэтхыжыгъ. Блэкыгъэ ильэсмэгээшгээш, а пчагъэр тохиониллион 26-кээ нахыб. Къэлгээн фае лэжыгъэу къитхыжыгъэмкэ Урысые ишьолтыр анах дэгүүцимэ тазэрэххягъэр. Адыгэ Республикэр зызэхагъэр ильэс 25-рэ зэрэхъурэм ехъулэу мыш фэдэ

(Къыкылэлтыкылэрэ я 2 — 3-рэ нэклуб. арты).

Адыгэ Республикэм и Лышихъэ и Указ

Медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Ю. Ю. Даутэм фэгъэшшэгъэним ехъулэгъ

Адыгэ Республикэм ыпашхъэ гъэхъэгъэ ин дэдэхэр зэрэцширилхэм, псауныгъэм икъэхъумэн иахышишо зэрэхишыхэрэм ыкы ильэсийбэ хуугъэу гүетынгъэ фырилэу тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршээрэм афэш медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Даутэм Юре Юнис ыкъом — медицинэ шынэгъэхэмкэ докторын, апшъэрэ гъэсэнгъэ языгъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъонгэ къэралыгъо технологическэ университетын» имедининэ институт 13-эн тохиршэ

ГъЭХЪЭГЪЭШХО ашығы

ЮНЫГЪУ-2016-рә

(Кызыккөлдөрдөрөр
аперэ нәкүб. ит.)

Гъэхъагъэхэр тиіләх зәрәхүгъэм мәхъанәшхо ил. Адыгеир сыйдитиуи мәкүмәц шылдырызу зәрәштыр ащ джыри зә къеушыхъаты, — къылуагъ Тхъакуышынә Асплан кыззәрәуғынгъәхәм закынифига зәз.

Чыгуләжъхәр, республике, федеральна, муниципальна хәбәз күлүккүхәр зәгүрүйонты эазыфагу ильеу зәрәзәдәлажъэхәр ишүағынгъәхәм агропромышленнә комплексим хә-

къышуухәр зыгъәфедәхәрәм, былымхәр зәзүгъәтхәрәм іспүэту тафэхъу, чығфу бандым къирахынгъәрәм япроцент гъэнәфагъэ хызметшапәхәм къафегъәзәжы. Мәкүмәц хызметтыр федәкъәтапәләу, экономикәм ылъэнүкоктә хәхъоныгъәхәр зыширые сектору щытыным тыйдәлажъэ. Ныбдәгъу ляпәхәр, мы мәфәкъ шағыномкә джыри зә сышуфәгушо, тапәкъ шыуигъәхъагъәхәм къашымыкъәу республикәм шыуфәләжъәнәу шуфәсәло, — къылуагъ Тхъакуышынә Асплан.

хъоныгъәхәр зәришынхәрәр, аужырә шапхъәхәм адиштәре технологиегәр зәрагъәфедәхәрәр, мәкүмәц техникәм зәрәхъагъахъорәр АР-м и Лышхъәкъытуагъынә.

— Агропромышленнә комплексим тапәкъ хәхъоныгъәхәр ышынхәм іоф дәтшәшт, амаләу щыләмкә мыш щылахъәхәрәм тишүағын ядъекъыт. Мәкүмәц хызметтүм ыккү къоджә псәупәхәм хәхъоныгъәхәр ягъәшшыгъәнхәм фәлорышәрә къералыгъо программәү щыләхәм чанәу тахәлажъэ. 2016-рә ильесым иапәрә ильесникъо бюджеттим къыхъехыгъэ сомә миллион 380-м еху ахем аплүхъагъ. Газрыкъолә сеть километрә 11-м еху, псырыкъолә километрә 13 фәдиз дәтшәшт. Социальнә инфраструктурә нахышы шыгъәнным фәлехъыгъэ іофшәнхәр чанәу тәтъәцакъ, къудажәм іоф щызышыләрә унәтъо ныбжыкъәхәм псәупәләм амаләу ялхәр нахышы ашыным фәлорышәшт сертификатхәр яттых, чыләпхъе лъеп-

гектар мин 99,2-рә республикалыкъ щапхъыгъагъ. Ащ щыләу коцым гектар мин 85,2-рә рапәубитыгъы. Гуритымкә центнер 53,5-рә къирахи пстәумкы коц тонн мин 455,6-рә къа-

хыжыгъы. Хъэ гектар мин 13-у ялагъэм пстәумкы тонн мин 61,8-рә къирахыгъы. Гуритымкә зы хъэ гектарым центнер 47,6-рә къирағыттыгъы. Зекімкә бжыхъәсә тонн мин 521,1-рә республикәм къышынхъыжыгъы. Ыштәкъе къизәрәштүүгъа, бләкітгъэ ильесым ельтигъәмә, ар тонн мин 26-кә нахыбы. Гуритымкә зы бжыхъәсә гектарым центнер 52,5-рә къирахыгъы.

Республикәм ихъизметшапәхәм мыгъэ къирахыгъе ләжыгъәм фәдиз джынәс зәрамыугъоижыгъа Евгений Громыкәм игүшүлә къышынхъыжыгъы. Къизәрәуғынгъәхәм УФ-м мәкүмәтшымкә иминистрәу Александр Ткачевым ўціләкъе къафәгушуагъ.

— Гъэхъагъәшшүхәр мы ильесым шыушыгъы, бжыхъәсә тонн мин 521-м еху къешүхъыжыгъы. Чыгуо къизәрәу шыухъыжыгъа, мәбәми, дәгью шууләжъыагъ, пәрәтныгъе зыныгъәм Адыгеир ашын хүннә. Анахь мәхъанә зиә ләжыгъәм, коцым икъәттәкъынкә республикәр апә итхәм ашын. Гуритымкә зы гектарым центнер 53,5-рә шуучыгъуләжъхәм къирахыгъы. Мы гъэхъагъә дәгью шууләжъе жүгъәптиңхәу, ыпәкъе ахәм ахәжүгъәхъонен шууфәсәло. Ләжыгъы бәгъуагъәм икъәхъыжын зиахышылүү хәль пстәуми сыйгу къызделәу сафегу-

шо, — къылуагъ Евгений Громыкәм.

Нәүжүм АР-м и Лышхъәкъытуагъәхъе шыуфынхәр зыфагъәшшошагъәхъе, мыгъэ пәрәтныгъе зыубытыгъе муниципальна образование, комбайннерхәм Тхъакуышынә Асплан гүшүлә дәхәз апигъохъыгъ, ялошшәнкә къажыгъыгъәхәр аритыжыгъы.

Зәфәхъысыжъхәм къизәрәгъельгъуагъәмкә, районхәмкә ләжыгъәм иуухыжын аләрә шыулырымкә гъэхъагъе анахь дәгъуахъ зиәхәр Кошхъәблә районынәр ары, ятлонәрә шыулырымкә Төүцожъ районым теконигъе къидихыгъы. АР-м и Лышхъәкъе иаҳышә шыуфынхәр зыфагъәшшошагъәхъе.

Ләжыгъым иуухыжын зиахышылүүхъагъе комбайнера анахь дәгъуахъ къыхъагъыгъы. Ахәр Джәдже районымкә «Дондуковский элеватор» зыфыорәм икомбайннерәу, ләжыгъы тонн 3848-рә зыложыгъы Владимир Сидоренкә, Кошхъәблә районымкә Хаджырәкъо Аскәрбай имекүмәц фермер хызметшапәлә икомбайннерәу, тонн 3147-рә къезыхъыжыгъы Сергей Мякушкәр, Красногвардейскә районымкә хызметшапәлә Ленинским ыцілә зыхырәм икомбайннерәу, тонн 2520-рә зыложыгъы Александр Барыкин.

Гъэхъэгъэшхо ашыгъ

ныр, Мыекъопэ районымкээ хъызметшаптэу «Нива» зыфилорэм икомбайнэрэу, тонн 2155-рэ зыложыгъэ Сергей Захаровыр, Тэхүтэмькье районымкээ Хъагъур Нуухэ имэкъумэш фермер хъызметшаптэу икомбайнэрэу, тонн 1630-рэ къэзыхъыжыгъэ Владимир Басистэр, Теуцожь районымкээ мэкъумэш фермер хъызметшаптэу «Парус» зыцэм икомбайнэрэу, тонн 2205-рэ зыложыгъэ Шъхъэлэхъо Бисльян, Шэуджэн районымкээ хъызметшаптэу «Зарям» икомбайнэрэу, тонн 2690-рэ къэзыхъыжыгъэ Сергей Панкрушинир, къалэу Мыекъупээ мэкъумэш фермер хъызметшаптэу «Магомед» зыфилорэм икомбайнэрэу Александр Ястребовыр. Ахэм зэкіеми дипломхэмрэ АР-м и Лышхъэ иахьшэ шүхъафтынхэмрэ афагъэшшошагъэх.

Джащ фэдэу УФ-м мэкъумэштийкээ и Министерствэ иштихху тхылхэр зыфагъэшшошагъэх Евгений Громыкэм аритижыгъэх. Трактористхэу Николай Алифиренкэм, Евгений Логачевым, механизаторхэу Виктор Белевцевым, Жэнэ Аслын, Алексей Жуковым, Сергей Линюк, Владимира Цэлуйко ыкы мэкъумэш фермер хъызметшаптэу ипащэу Шамсула Магомедовын тын лялпэр къалэжыгъ.

Лэжыгъэм илүхжын чанхэйхэлэхээс хэлэжьагъэхээс джащ фэдэу АР-м и Премьер-министэрэ Къумпыл Мурат къафешуагъ.

— Адыгейим иагропромышленнэ сектор анахъэу бжыхъэсэ, гэхэхэсэ лэжыгъэхэм якъэгъэкын зыфытегъэлсыхъэгъагъэр. Ау мы аужырэ ильэсхэм культурэу тичыгулэжхэм къагъэкъихэрэм зэхапшэу аххууга. Фэбаптэхэм хэтэрхэгъэх къащагъэкъих, мы ильэсэм аэрэу салат ыкыл псауныгъэмкээ зиштуагъэ къэклорэ уххэм якъэгъэкын ынж ихъагъэх. Чыгъхатэхэм ялэжыни лъэшэу зеушомбгъу. Мы ильэсэм джыри интенсивнэ шыкълэм

тетэу чыгхэтэ гектар 700-м ехъу агъэтысынэу агъенафэ, — къыуагъ Къумпыл Мурат. Нэужым АР-м иминистрэхэм я Кабинет ыгъэнэфгъэ шүхъафтынхэр ыкы дипломхэр Къумпыл Мурат аритижыгъэх.

Республикэм ихъызметшаптэхэм ячыгухэм ядэвтгээ къыдалытээс мыгъэ аэрэу къэххэр зэфахыссыжыгъэх. Чыгухэр зонэ-зонэу зэтывутыгъэх. Аэрэ зонэмкээ аэрэ чыптар зыубытыгъэр Шэуджэн районымкээ пшъэрэльэу илэмкэ гүнэпкэ гъэнэфагъэ зиэ обществэу «Премиум» зыфилорэр ары. Бжыхъэсэ гектар 2670-у ялагъэм гуртымынкээ гектар тельтэйтэу цент-

нер 71,7-рэ мыш къыщахыжыгъ. Ятлонэрэ чыптар зыубытыгъэр Красногвардейскэ районымкээ унэе предпринимателэу Нэгъой Къэлпъян, бжыхъэсэ гектар 290-м гектар тельтэйтэу гуртымынкээ центнер 67,5-рэ къыщырахыгъ. Ящнэрэ чыптар зыубытыгъэр Кошхэблэ районымкээ Хъаджырэкъо Аскэрбын имэкъумэш фермер хъызметшаптэу. Бжыхъэсэ гектар 373-м изы гек-

тар гуртымынкээ центнер 67-рэ къытыгъ.

Ятлонэрэ зонэмкээ пэрытнэгээ зыубытыгъэр Тэуцожь районымкээ хъызметшаптэу «Синдица-Агро» зыфилорэр ары. Бжыхъэсэ гектар 1866-м изы гектар гуртымынкээ центнер 58-рэ мыш къыщырахыгъ. Тэхүтэмькье районымкээ Дэрбэ Азэмэт имэкъумэш фермер хъызметшаптэу бжыхъэсэ гектари 150-м гектар

тельтэйтэу центнер 50 къырихи, ятлонэрэ чыптар зыудишигъ. Ящнэрэ чыптар фагъэшшошагъ Мыекъопэ районымит хъызметшаптэу «Нива» зыфилорэм. Гектар 1357-м изы гектар гуртымынкээ центнер 42,8-рэ мыш къыщырахыгъ.

Адыгейим иордылохэм ыкы къэшшооктоансамблэхэм яконцерт мэфэкъыр къагъэдэхагъ.

Чыгулэжхэм йоныгъор къащагъэхэм, джыри тофшэнэйбэ

аэ иль. Техническэ культуурхэм, пынджым ялухжын, къэкошт ильэсэм илэжыгъэ льэпсэшү фэшыгъэнэр ыкы бжыхъасэхэм япхын зэрифэшшуашэм тетэу ахэм зэрээшшуахыщтым уицхъэ тэбгээлтий хуушт.

А 1 — 3-рэ нэклубъохэр зыгъэхъазырыгъэр ПЛАТЫКЬО Аннет.

Сурэхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Ошъогу зекло лъагъохэмкэ

Къыблэ лъэнныкъом ит шъольтырхэм афэдэу, Адыгейм зеклоным лъэшэу зышеушъомбгъу. ПсэупЭу Дахьо, Азыш гъочIэгъым къыцызэуахыгъе кIэпсэ паркхэм адиштэу, поселку Гъозэрьплэ Кавказ къэралыгъо заповедникым къыгъэгъунэрэ чыпЭу хэтым фэдэ зыгъэпсэфыпIэ щызэттырагъэпсыхъагь. Ар ящнэрэ кIэпсэ паркэу Адыгейм иIэмэ ашыщ хъугъэ.

Заповедникым къыгъэгъунэрэ чыгухэм уахэлбэнышь, зыгорэ ашыпшэнир джынэс зыми фадэштыгъэп. Ау зеклоу къекулэхэрэм ялчагъа хагъэхъоным ыкы ежь заповедникыр нахь зэуухыгъэ хъуным фэлорышэхэу мыш кIэпсэ паркым икъизэуухын ифитынгъэ заповедникым ишшхэйтет ухумаклохэм чыопсым икъехуумэнкэ УФ-м и Министерствэ къышыдахыгъ. Къэллэпчэххор метрэ 200-кIэ къизэунэкымэ, псыхью Мэл-капэ ипсыкъечхэхыпIэ унэмисызэ, кIэпсэ паркым удахъэ. Ильес минхэр зыныбжь чыгхэм клацсэхэр агбымэ арышлагъэу, жыым хэт пхээльэмиджхэр азфагу дэльэу къэольгъэу.

Инструкторхэу Сергей Рева

ыкы Андрей Лынник мафэ къэс паркым щэлажъях, къеуаллэрэ зеклохэм кIэпсэ паркым узэрэшызеклон фаем, шапхъэу пыльхэм нэуасэ афашых. Чыгылкимэ зы гүччынууна закуу ахэлгүйэп, чыгымэ азфагу шультээгүрэ пхээ лъэмиджэу арыльхэр кIэпсэ зекъолдагъэхэмкэ эзэргээубытагъэх, — къеуатэ Сергей Рева. — Нэбгыре пчъагъэ тэхагъэми, ахэр ыиэтышунхэу лъэмиджхэр гъэпсыгъэх. Ахэм ашхъагъа рыкюре гъучу клацсэм зеклохэр къэзыухумэрэ шохэлапIэр рагъэубыты. Сабийхэм апае пышлэгъэ кIэпсэ гъогухэр зеклемэ анахь лъханчэх, чыгум метрэкэ тэштигъэх ныIеп.

— Зеклохэр кIэпсэ гъогум ридгээхонхэм ыпэкIэ яшынэ-

гъончагъэ фэлорышэшт шапхъэхэм нэуасэ афэтэшых, — къылгэхъяа Андрей Лынник. — Зэрэзеклоштхэ шыкэхэр ижэктотгъэу агурытэгъяло. Тэри ренэу тынаа атет. Чыгум тэштигъэ зыхъухэрэм зышихъэ къэуназэхэу, къэшынэхэрэр тадеэзэ кIэпсэ гъогум къытетэшьжых. Ау аш фэдэу къахэкырэр бэл. Нахыбээм клацсэм пышлагъэу мэзым шахъарыбыкынхэр, пхээ лъэмидж кIэшлагъэхэм арыклонхэр лъэшэу агу рехы.

КIэпсэ гъогуитфу паркым щылхырышыгъэмэ зыныбжь илъэс 15 имыккугъэхэр зытхээхэе мыхынштхэри ахэтых. Метритф зильэгэгъэ кIэпсэ гъогу күшхэфачъэ зытетым тэхашуутыр зырыз. Инструкторэу Сергей Рева дэклуаешь, күшхэфачъэу клацсэм атетым тетъисхъэ, гъогум узэрэрикюон фаер къитехъэлэгъу. — Лъагэу уздэклуаерэм, уемылтихмэ нахышуу, пшыхъэ унээшт. Гъогур зэрэухыщтим, аш икIеухэу къэлъагъорэм пэблагъэ узэрэфэхуущтим, уигъо-

гу зэрэхбгъэкыщтим уягушишсэн фае, — elo Сергей Рева.

Мы ильесым ижъоныгъокэ мазэ паркыр къызэуахыгъ, нэбгыре миным ехъумэ кIэпсэрыкыонымкэ амалэу ялэр ашщаушштагъ.

— Сэ мыш фэдэ зыгъэпсэфыкIэр сиклас, — elo Тэххутэмийкье районым къикыгъэ Шьоумыз Мариет. — Тиреспублике уимыкIеу постэури зэбгъотылэхжын мэхъанэшхоил — ахшэри шыольырм къенэжы, чыжьеуи уклон ишыклагъэп.

— Тэ зыкы кIэпсэ гъогутырыкIаагъэп, мыр апэрэ, — ало зэшылхуухэу Заирэрэ Сусаннэрэ, — тызыдэклюхэм тэклюу тышынэжыгъагь, тыкъехыжы тшоигуагь, ау тапекIэ щыIэр зэрэштогъэштгэйн мыйзлиштагъ. Джыри фэдэ гъогу зэ къэткүнум джытэфэхъазыр.

КIэпсэ паркым тызыдэхэм мафэм тиреспублике ичыпIэ зэфэшхъафхэм ямызакью, Москва, Ростов-на-Дону,

Челябинскэ, Шъачэ къарыкыгъэхэм тащыулагъ. Пстэуми аныбжь, якулайныгъэ ялтыгъэу гъогуанэу къакуущтыр къыхахыщтагъ. Ахэр зеклемки 5 зэрэхуухэрэр.

Анахь гъогуонэ кыныр адремэ апэудзыгъэу мэзым икуупIэ хэт. Ар ѿнэ зыгу къимыхъэрэм атай. Аш икIэпсэ тэгэхүүрээр зеклемэ анахь лъагэх. Узлхырыкын фээ уштынхэр къызэрэхклохэп. А зэлстэуми мэзым ижы къабзэ зылупшээзэ уапхырээ. Чыг шъхээпэ бирэбэмэ къашхъафлыгъэрэ тэгээнбэхийхэр пкашъемэ ашдэжэху, мэз гъэхүнэ чэгъым ичыгэштагъ гум ештэ. Пэмычыжьэу Ѣйт исп унэм зеклохэр бэу еклюалIэх. Заповедникым мыш къышыгъэгъунэрэ чыпIэм музей дэт. Мэххэм ахэс псэушхъэхэм, къашыкырэ чыг лъэпкь лъапIэхэм якъэбар аш къышыпфаотэт.

КIэпсэ паркэу Гъозэрьплэ дэтым зэ къакюрэм аш еклюрэ гъогур Ѣигуулшэштэп, къакло шоинго зэптышт.

лупIэм фэдэу алтыгэ. Ари бгэшэлэгъон фэдиз екью! Ау цыфым ыIэ зынэмисырэ чыюпсым тызыхахъэкIэ ар зэрэклиучIэр, ыIэ тэзэриллэр къидгурэлжы, арын фае фэдэ шыкIэхэри къызхэхэри...

Зекло чыпIэу кIэпсэ гъогур зыпэулым иофышэхэм ошх-уаехэм ауж мыш иофышэхэм щызэшIуахы: чыг күтээмэ икыкыгъэхэр, зекло мыгъасэхэм къагъэнэрэ хэклихэр луахжых, кIэпсэ гъогум иофышэн щынэгъончъеу щытынным анаэ тирагъеты. Мыгъэ кIэу зэшIуахыгъе иофышохэм ашыщ зызыпплыхъан плъэкIыщт

рэтишхажышь, укыращхажы. Лэгъо-Накъе еклюрэ гъогу чыжье къэлъагъорэм ыцыпIэ ошьогум щыхэклюхэжырэм фэдэу къыпшегъэхъу. Тичыонс идэхагъэ нэр пэлэхы. Аужыре уахтэм Адыгейм зеклоным изэтегэпсыхъан зэрэшыдэлажъэхэрэр нахь къихэшы хъугъэ. Къушхъэм еклюрэ гъогухэр, псыхьюхэм атель лъэмиджхэр агъэкIэжых, зекло зыгъэпсэфыпIэ чыпIэхэр зэнэхъокуухээ зэтырагъэпсыхъэх — шххаджи зекло нахьыбэ зэришэлнэйн пыль. Аш фэдэ зэхъокынныгъэхэм уагъэгушло, ау етлани нахь дэгүү хууштагъэ ахэм зызрашыгъэпсэфыщтим уасэу къыралуалэрэр аш фэдизэу лъапIэ амьшыщтагъэмэ. Гүшын пае, кIэпсэ гъогум узэрэдэклюхэштим пае зы нэбгыре тельтэу сомэ 500 ѿнхамэ, Гъуамэ туакIэу Краснодар краим и Апшеронскэ район итим тепловозэу удээзшэштим ылкIэр 200 ныIеп зэрэхъурэр. Нэбгырилл-нэбгырифт зэрыс унагъомкэ Гъуамэ туакIэ дэкынхэр гуртымкэ сомэ 1500-кэ нахь пытуэу къафыдэкIыщт.

КъыкIэлъакIорэ зекло гъогур Гъуамэ туакIэ фэгъэхыгъэшт...

**Нэклубгъор
зыгъэхъазыгъэр
ТЭУ Замир.**

Къушхъэм шыгухэм ашхъагъ

Гъэмэфэ мэфэ фабэхэм Адыгейм икъушхъэхэр гу-Іэтишэх, чынэтагъэм иуххумаклох. Къушхъэм удэзыщэшт апэрэ кIэпсэ гъогур гъэрекло республи-кэм и Миекъонэ район къышызэуахыгъ.

Аш псэупIэу Дахьо пэулыгъимэ Унэкъэжь къушхъэхтымрэ зэфещэх. КIэпсэ гъогум икъушхъагъэ метрэ 1250-рэ мэхъу. ТысыпIэ зэуухыгъэхэр аш пышлагъэх. Арытсыхъэу дэклуаехэрэ зеклохэм іэгъо-блэгъум ит хэгъуашхъэм идэхагъэ. Кавказ къушхъэхтыхъэу чыжъекIэ къэлъагъохэрэр, псэупIэу ахэм къапэулыхъэхэр, псыхьюхэм ятолкIэ дэчхъэр къаплыхъанхэ альэкъишт. Дэклоеним такъин 15 — 20 фэдиз еубыты. Чыг шхъэпэ куамэхэм ублэссыхъэз метрэ 450-рэ ильэгагъэу узыдишаекIэ, къушхъэхэм къатрильэ-

сыкыре чынэтагъэр зэхэпшэнэу еогъажье. Азээ Унэкъэжь къушхъэхтым ышхъагъа шылхыкъе уде-клиуае. Мыш гъочIэгъэ зэфэшхъафхэм уязыщэлэшт лъагъохэр зеклохэм апае щыпхырыгъицх. Мэз пырылтицум упхырыкызэ анахь гъочIэгъиним (пещера Желаний) унэсы. Зэгорэм мы чыпIэхэр Хышхом ычIэгъэу зэрэштыгъэр къэзыушхъятырэ лъэужхэр гъочIэгъэ дэпкъхэм ашынольэгъух. Зеклохэм ягухэлтышхуухэу къадэхъум ашоигъохэр мыжъохэм атэлабхээз агу рагуытэ — мы чыпIэхэр тхъэлэ-

уцупIэ ухумагъэхэр (смотровые площадки) къушхъэтхымыкы гъочIэгъ клоцым зэрэшызэтырагъэпсыхъагъэхэр. Гухэлъэу ялхэм ашыщ гъочIэгъым пэблагъэу зеклохэм зызшагъэпсэфын альэкъылш шхапIэ къыншызэуахы. Зекло къэлъакIорэ зикласхэмкэ Ѣитыгъэхъан шуухафтын шылхыкъе хъущт. Сабийхэр, ныбджэгъухэр ягусэхуу къушхъэхъагъа лъэнныкъом гъэпсэфакло клоэр унагъохэм ахэр якIуалIэ зэрэхъущтэхэм ѡчхэлъэп.

КIэпсэ гъогум узэрэдэклюхэштим фэдэу тысыпIэхэм уакы-

ШІЭНЫГЪЭ ЩЫЗЭРАГЪЭГЪОТЫ

Адыгэ Республикаем ибзыльфыгъехэм шахматымкіә язэнкъоқуу Мыекъуапә щыкъуагъ. Мәфә зауләм къыкъоц зәдештагъех, хагъеунә-фыкъирә чыпіләхэр зыхыштхэр къеүх зә-тукъигъухэм къашынәфагъех.

Мария Пивоваровам очкоуи 8 ригъекъуи, зэнкъоқуум төкъоныгъэр къышыдихыгъ. Ника Квасовам ятлонәрә чыпіләр фагъешшошагъ, очкоуи 7,5-ре къыхыгъер. Лариса Беликә Гыдзэ Сусаннәрә очко пчагъеу рагъекъуагъэр зәфедиз — 6,5-ре. Зэнкъоқуум изәхешакъохэм ашыщу Евгений Погребноим къызәртиуагъеу, зәфәхъысыжъхэр зашыхәм, фәгъекъотенхэр зерафаширә лъяныкъохэр къыдалтыташъех. Л. Белик нахъ чанәу зәрешшагъэм фәші ящәнәрә чыпіләр къышыдихыгъеу алъытагъ. Гыдзэ Сусаннә япіләнәрә чыпіләр үхыгъ.

Гыдзэ Сусаннә Кощхаблә шапшагъ. Урысюем иапшәрә едҗапә икъутамәу Шыачә дәтүм ия 3-ре курс юристеу щеджә, спортымкіә апәрә разряд ил.

— Лъэлкъхэм язәфыщтыкъехэр гъепитегъенхэмкіә университетим шіэнныгъе хәхыгъе-

хэр щызэтегъэгъотых, — къитиуагъ Гыдзэ Сусаннә. — Тә, адигәхэм, тарихъ бай зәрәтилем, тикультуре зәрәгъешәгъем тимильзепкъигъухэр шытегъеззах.

С. Гыдзэ Адыгэ Республикаем иныбжыкъохэм шахматымкіә язэнкъоқуум ильес зәфәшхъафхэм гыогогуи 4 апәрә чыпіләхэр къашыдихыгъ. Кыбләм, Урысюем язэнкъоқууми ахәлажыу къыхәкъыгъ. Казимира Сергеевар иапәрә тренер.

Нащэмикъо Ренатә Адыгэ Республикаем гимназилем ия 8-ре класс щеджә. Шахмат ешәннымкіә ятлонәрә разряд ил, тренер-кіәләегъаджәр Емтыйль Асплан. Джамбәче щыщ пышшәм Адыгейим изәнкъоқуу ха-гъенәфыкъирә чыпіләхэм ашыщуышыдихынәу фәгъехъугъеп.

Шахмат сешәнныр сшо-пъешәгъон, — къелутате Нащэмикъо Ренатә. — Гыдзэ Сусаннә, Мария Пивоваровам, нәмыкъохэм сакырыптызә зэ-lyukъигъухэм сахәләжъагъ. Тренер-кіәләегъаджәу сыйгъасәрәм къисиложырәр макләп, сыйфәраз.

Адыгэ Республикаем ия 25-ре ильес ипәгъоқуу шахматымкіә зэнкъоқуу щызәштхэм Гыдзэ Сусаннәрә Нащэмикъо Ренатәре зафагъехъазыры. Япшәшәгъухәрә зэу-къигъухэм ахагъәлажъехә ашоинту. Шахматым псынкіу угупшизәнүм, зәфәхъысыжъхэр пышынхәм уфигъасәу ахәм альыте.

ЕМТЫЛЬ Нурбый.
Суретым итхәр: Гыдзэ Сусаннәрә Нащэмикъо Ренатәре.

Подстанциехэр къимафәм фагъехъазырых

Ключи ин къэзытырә подстанциеу «Зарево» зыфи-Иорәм Шәуджән районым ит къоджә псәупи 8-мә электроэнергиер айкъегъахъ. Іахъэхэль обществау «Кубаньэнерго» зыфи-Иорәм икъутамәу Адыгэ электрическә сетьхәм яофышәхэм мы уахътәм подстанцием гъецкъижъын Иофшәнхэр рашиләх.

Энергетикхэм агъецкъижъыем подстанцием хәхъех трансформаторхэр, электричествәр къизәрхәгъанәрәр, зәрагъе-къуасәрәр, нәмыкъо зипчы-тъекъе 150-ре хъуре пкырыхъэр. Гъецкъижъын Иофшәнхэм зәкъемкі сомә мин 900 фәдиз атефә.

— Джыре уахътәм къимафәм изыфәгъехъазырын ти-шылыкъе үүнү тит. Гъецкъижъынамкі программәр дәх имыләу зәштотэх. Электроэнергиям ыпкъ къикъе аварие къэмыхъунымкі ухъазырыныгъеу алаекъелтыр, аш фәдә ошә-дә-

мышә Иофым узәрәпшүекъон пльэкъищхэм афәгъехъигъе-егъеджәнхэр къутамәм ипод-разделенихем зәхашәх. Къулыкъур ищыкъижъе іәмә-псымәхәмкіә зәтегъепсүхъагъ: зыкъызәрәуухүмәжъыщ пкырыхъемкіә, хәушхъафыкъигъе-щыгъынхәмкіә, іәмә-псымәхәмкіә ыкли диагностике зәрашыре обрудованиеи-мкіә, — ело Адыгэ электрическә сетьхәм ятхъаматәу Владимир Папуковы.

Мы ключи ин зиә подстанцием электричествәр айкъегъахъе поселкәхеу Заревәм,

Іахъэхэль обществау «Кубаньэнерго» ипрес-къулыкъу.

Шъунаң тешъудз!

2016-ре ильесым шышхъяум и 3-м чәщым сыйхатыр 1-м къышегъижъагъеу 3-м нәс Шәуджән районым ит поселкәу Заревәм амыгъеунәфыгъе автомобильм (пәшшорыгъешъеу къизәра-Иорәмкіә, хылъэзешә машин) лъэрсыркөр риути, водителым зигъебыллыгъыгъ.

Шъобж хылыу тешагъехъем апкъ къикъе лъэрсыркөм а чыпіләм идунаи щи-хъожыгъыгъ.

Мы зигугъу къэтшыгъе-

транспортим ыпә фыкъуагъе-хэр иленхә ылъэкъыщ.

Мы хъугъе-шагъэр зылъэ-гъуэ щыләмә, Урысюем хэ-гъегъу клоц Иофхәмкіә и Министерствә имуниципальне об-разованиеу «Кошхабльский» зыфи-Иорәм идежурнә часть телефон номерхеу 8(8770) 9-10-05-м ыкли АР-м хәгъегу клоц Иофхәмкіә и Министерствә и Къэралыгъо автоинспекции идежурнә часть иномереу 8(872) 53-90-02-м шүкъытеу.

Макъе къизәрәтәжъугъеу-гъэр зымы едгъешәштәп.

Зэрафәразәхэр къагъэлъэгъуагъ

Гъогурыкъоным ишапхъе-хэр шоки имыләу зигъе-ца-къи-хэрә водительхэм зэрафәразәхэр ыкъи лытгэ-нагъе зэрафашырәр «лайкхэмкіә» къаушыхъатынәу Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо автоинспекции икъулыкъу-шәхэм Адыгейим истудентхэр ягъу-сәхэу Мыекъуапә игупчэ илә гъогу зэпшырыкъи-шәхэм ашыщ теуцуагъех.

Іофхъабзэм къыдыхъельтыта-гъеу Республикаем итогу-хэм атетхэм шапхъе-хэр амыу-къон-хъеу къяджагъех.

Мытэрәззәу зеклохэрәм ямы-закъоу, шапхъе-хэр зәриф-шыуашу зыгъе-ца-къи-хэрәр гъо-гум къызәрәтәхъа-зыхъе-шыуашу.

ильесыбэрә машинем юхәм, езыгъе-жыкъи-хэм яопагъ.

Кіәухым, хабзә зәрәхъу-гъеу, студентхэмрә, іофхъа-бзэм хәләжъа-хэмрә зэгъу-сәхэу сурет (септи) зытыра-хыжыгъыгъ.

Бзылъфыгъэм іэпшыгъу фәхъугъэх

Урысюем ош-дәмәшілә Иофхәмкіә и Министер-ствә Адыгэ Республикаемкіә итотряду лъыхъун, къэгъенжъын Иофхәм апылъхэм иофишәхэр икъыгъе тхъаумафәм зыныбжъ хәкъотегъе бзылъ-фыгъэм іэпшыгъу фәхъугъе.

— Бәдзәогъум и 31-м сыйхатыр 3-м такъикъ 20-кә ежъагъеу лъыхъун, къэгъен-жын постәу «Лэгъо-Накъ» зы-фиорәм дежурстве зыкъызыхъарә къэгъенжъакъохэм іэпшыгъу ящыкъагъеу макъе къытагъе-гъу. Спасательхэр чыпәм квадроцикләкъе-еклонларъ, — ело лъыхъун, къэгъенжъын под-разделением ипащәу Игорь Романовы.

Аш къизәриуагъемкіә, іэпшыгъу зищыкъагъе хъугъе-шыләмә, Урысюем хэ-гъегъу клоц Иофхәмкіә и Министерствә и Къэралыгъо автоинспекции идежурнә часть иномереу Игорь Романовы.

Мы ильесымкіә а хъугъе-

шагъэр я 79-ре лъыхъун, къэ-

гъенжъын Иофхәм апылъхэм иофишәхэр икъыгъу фәхъугъе.

(Тикорр.).

ШЫХЭЛЭХЬО АБУ

Хэхэс адигэхэм яльэпкъ художественнэ псалъ

(Кызыклильыккорэр
шышхьэум и 5-м
кыздыкыгъэ номерым ит).

Еджэнгъэз-гэсэнгъэм ило-
фынхом ямызактоо, лъепкъ
культурэмки, къералыгъом щы-
зекорэ общественнэ-полити-
ческэ лъэнхъохэмки лъеп-
къым икючэ гъэнэфагъэхэу
ахэр лъэхъэнэ плыр-стырым
щытыгъэх. Ары, революционнэ
зэхъокыныгъэу а лъэхъаным
Пшызэ шыольыр щыреклокы-
щтыгъэм Харуны, Ибрахими,
Юсыфи хэшагъэу хъугъагъэх.
Хэтгэхэх къодыг, чанэу хэ-
лажьэштыгъэх, пчэгум итыгъэх.
Ежхэм ашхъэкэ апекъекы-
тээм ашьшигъэх. Тыркуем
ицыфху альтэхэзэ, цыхъэ
афамышэу 1912-рэ ильесым
къыщегъэжъагъэу рэхъатыгъо
аримитэу пачхъыэ хабзэр
ауж итыгъ. Щеч хэлъэп, аш
фэдэх хабзэу лъепкъ иофым
фэлажьэхэрэм бирсыр язы-
шылпэрэм пэуцукъыре куя-
чэхэм гысэ афехъугъэх. 1917-
рэ ильесым Лъецэркъо Хару-
нэ араб харыфкэ тхыгъэу
адыгабзэм и «Элфыбэ» кы-
дигъекыгъ. Шыхъэзэкъо иофкэ,
хъупхъэгъэ юфкэ арэп, хэ-
бзэ юфкэ ары нахь. Тхы-
льным тетхаг: «Адыгэ гъес-

ныгъэ джэмэхъятым Екатери-
нодар щыхаригъэутыгъ. 1917». А элфыбэмкэ еджаплэхэм
ацырагъаджэштыгъэх.

Лъепкъ шэжэх зэхашшэу Хару-
нэ Тыркуем щигьотыгъэр хэ-
кужъым иныбжыкъэхэм алтын-
гээсныр ишшэрыль шьхва-
лау елтыгъ. Элфыбэу 1911-рэ
ильесым Стамбул къышыда-
гъэхъгъэм пкырырль джема-
къэр Харуна ежэ илфыбы
щыльгъэхъятуат. Еджэнимкэ,
тхэнимкэ агъэфедэштхэ дес-
хэм анэмийкэу гъесэпхыди
къышешы. Аш фэд тхыльным
ыкъэ дэжэ къышеты «Ублэ-
мыкъэу едж» ёзифорэр. Лъепкъ
гупшысэ зиэхъэр пугъэнхэм
изакъоп, педагогическэ мэхъа-
нэ гъэнэфагы и мы гъес-
пэтхыдэм. Тхыльыр гъотыгъье
дэдэ зэрэхъугъэм пае, зыт-
тэйм тетэу гъесэпхыдэр къэ-
тэты:

«Цыфыр нэмийкэ гъэшы-
гъэу щылэхэм къахэзэгъэдхы-
кырэр, гъэшыгъэу щылэхэм
ицыфху ашыршэу къыфэзшыхъ-
эр бзэу үульымрэ акылэу
иэмэр арых.

Бзэр бзэу зыхъурэр, бзэр
лъепкъым федэу фэхъуным
зыукаштыр, ежэ абзэкэх тхы-
льыре еджаплэрэ иэхъэр зы-
хъурэм щыгъу.

Клээцыфху лъепкъым къы-
хахъорэм ежэ абзэгукэ апэу
яшыкъэштхэр агурыгъэон-
хэр къинэу щытэп, хэти ежэ

ышшэре бзэмкэ узыфаер еплю-
мэ гурышшэ.

Клалэм бзэу ымышшэри
ебгашшэу динкэ дунайки узы-
фаер гурыгъэжъокын ох-
табэхъэх.

Лъепкъым щытэу заулэ горэ
е къудажэм щытэу зыр-тлур
еджекэ икъунэу щытэп.

Лъепкъым хуульфыги бзы-
льфыги къыххэхъорэ пстэуми
дунайми ахъретми лахъ щыяр,
хэти лахъэу иэр ежэ шлошы-
рэмрэ ышшэрэмрэ ялтыгъигъ.

Акылымы уишшэнигъэрэ
узыхэтымрэ ялтыгъигъу хахъо
фэхъу. Цыфмэ яакылхэр зэ-
хагъахъо, гъесэнгъэхъэр зэ-
луагъакэх. Бзэу үульымрэ
акылэу үилэрэм бгъэкодыныр
фэмифыгъигъ.

Лъецэркъо Харуна адигэ
лофмэ арыкъорэ лъылпльэ-
штыгъэ, ыгу ыкыуачэ ахиль-
хъаным, ылтэкъыштымкэ адэ-
шэлпилэнным пылтыгъигъ, гъэхъа-
гъэу ашыршэу Харуна инэу
агъэгушштыгъигъ, агъэгушш-
тыгъигъ. Аш ишыхъат Къэбэр-
тээ хэкум «Адыгэ макъэр» ёз-
ифорэр гъэзет къышидэхъэу
зэржъагъэмкэ гушшоу редак-
цием шуффес тхыльэу фитхы-
гъэр.

«Дунаим ианах чы дэгьюу
хъугъэ Кавказым ильес ми-
ныбэрэ зыщэпсэу нэуж кло-
дыхъынным, хэлэч хъуным фэ-
зьгээзээгъ адыгэ лъепкъым
нэф къатезыгъэпсэжынэу, нэф

къодыем къыщымыуцоу, псэ
къахэзэгъэхъажынэу, цыф-
хэм ягъзыгъагъэ утыгум къи-
зыгъэхъажынэу хъугъэ «Адыгэ
макъэр» апэ зысэлъэгъум

Лъецэркъо Харуна.

рильэжъагъ. Коммунистмэ япар-
тие хэмийтгъэми, лъепкъ лоф-
хэмкэ аш зэрихъэрэ полити-
кэр Хэрунэ игунсэгыг, лъепкъ
шэжъым идэлэжъэн лофеу ежэ
зыптылым тэфэ шыпкъеу щы-
тэгъэхъэрэм ильесым и 26-
рэ 1917-рэ ильесым мэзитф
тешлэгъэу, жыонгъуакэм 1918-
рэ ильесым къушхъэчэсмэ
ялоф пыль комисариатым иль-
зетэу «Красная Кубань» ёз-
ифору адигабзэкэ «апэр гэ-
зетэу» щылэхъэхъэр Лъецэр-
къо Харуна къыдигъэхъэу

(Джыри кыкъэллыкъошт).

ПФР-м Къеты

Шышхъэум пенсиехэр къалъитэжъищых

2015-рэ ильесым Юф зышшэгъэ пенсиянхэм
ястраховой пенсие нахьыбэ хъугъэу шышхъэум
араташт.

Аш лъапсэ фэхъугъэр Уры-
сыем Пенсиехэмкэ ифонд,
цыфхэр къэлъэунхэр имыши-
къагъэу, Юф зышшэгъэ пенсия-
нхэм ястраховой пенсиехэр
къызэрлийтэжъищыхэр ары.

Къэлъэуныр имышикъагъэу
иленсие къэлъитэжъищыхъэ-
нэм ифитынгъэ зиэхъэр ныбжъым
е сэктатыгъэм атегъэпсы-
къагъэу пенсие зыфагъэуц-
хъэхъэр зыщылэжъищыхэр Юф
шаплэм 2015-рэ ильесым стра-
ховой тыхъэр зыфитыгъэхъэр
ары.

Шэны хъугъэу, ыпекэ про-
цент пчыагъэм тегъэпсыкъы-

Хэбзэгъэуцугъэхэм яшапхъэхэм ащагъэгъуазэх

Пенсиехэмкэ фондым и Гъэорышшаплэм Адыгэ
Республикэм щылэхэм яспециалистхэм пенсиехэм
яхыллэгъэхэм хэбзэгъэуцугъэхэм агъэнэфэрэ шапхъэ-
хэр цыфхэм алтыгъээсигъэнхэм ехыллэгъэ Юф
шылэхъэр зэпыу фэмыхъоу лэжъэхъоу коллективхэм
ащагъэрахъэхъэр.

Цыфхэм адырлээрэ зэу-
кэгъухэр къызфагъэфедэхъээ,
пенсие системэр тихъэгъу зэ-
рэштыгъэпсыгъэр, Пенсиехэм-
кэ фондым къэралыгъо лэ-
пилэгъо афигъэцакъэхъэр,

аныбжъ къызысыкъэ пенсиеу
араташтыр нахьыбэ шыгъэ-
нэм фэшл непэ агъэцэкэн
фаеу щытхэр, нэмийкхэр къа-
фалуатэх.

Къызетынэкъигъэ мазэм зы-

гъэгумэхъэрэ упчэхъэр ара-
тихъэу ыкы специалистхэм
джэап икъу арагъотыллэжъы-
нэу амал ялагь муниципаль-
нэ гъэпсыкъэ зиэ «Джыракье
къоджэ псеуплэм» иадминис-
трации, муниципальнэ гъэпсы-
къэ зиэ «Шэуджэн районым»
гъэсэнгъэмкэ и Гъэорышш-
аплэм ыкы сабый ыгыпэу «На-
сып» ёзифорэм яофышил-
хэм. А Юфышил коллективхэм
зэлукъэхъэр адырилагъэх Пен-
сиехэмкэ фондым и Гъэорыш-
шаплэм Шэуджэн районым щы-
лэм пенсиехэр афэгъэуцугъэн-
хэмкэ, къафэлъитэжъыгъэн-
хэмкэ, ятыгъэнхэмкэ ыкы пен-
сие фитынгъэхэмкэ иотдел
иведущэ специалист-экспертэу
Платэхъо Ларисэ.

Цыфхэм ашэн фаеу ылты-
тэхъэрэ къашыуцузэ, зэлукъэ-
гъухэм ахэлжъагъэхъэм Ларис-
э анаэ атырагыгъэдэзэгъэ ны
мылькум гъэфедэхъэ амалэу
иэхъэм, сэкъатыгъэ зиэ кэ-
лэлцыкъухэр обществэм соци-
альнэу зэрэхагъэгъозэхъэрэ
шыкъэм, ны мылькум щыл-
сомэ мин 25-рэ зэтгъохъэ
къылыхъын зэрэплэхъищым,
нэмийкхэм.

Пенсиехэмкэ фондым
и Къутамэу
Адыгэ Республика
и пресс-къулыкъу.

